

ROTTERDAM EN ROTTERDAMMERS OP NEDERLANDSE POSTZEGELS

DOOR H.J.L. HOFMEESTER

In het Rotterdams Jaarboekje 1979 zijn de tot 1977 verschenen zegels over bovenstaand onderwerp afgebeeld. Nu volgen de sindsdien uitgekomen postzegels, alsmede een aanvulling op de eerste reeks.

De tekst onder de kinderzegels van 1974 (de aanvulling) moet gelezen worden als zijnde gemaakt in 1974.

1979 Zomerzegels

Ontwerp: Prof. W. Crouwel

Papier: Fosforescerend

Rasterdiepdruk: Joh. Enschedé en Zonen

Tanding: 12¾ : 14

Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst

De thans 150-jarige Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst werd opgericht op 19 april 1829 te Amsterdam. Zij is van het begin af aan de verpersoonlijking geweest van al hetgeen van belang is

voor de ontwikkeling van het Nederlandse Muziekleven. Zij heeft in de loop der jaren tal van activiteiten ter hand genomen op het gebied van de muziekbeoefening, het muziekonderwijs (oprichting van conservatoria en muziekscholen), de muziekwetenschap, het muziekbibliotheekleven, het steunen van toonkunstenaars, het verlenen van stipendia aan begaafde jonge toonkunstenaars, het instellen van prijzen, enzovoort. Men kan zeggen dat de Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst de grondslag heeft gelegd voor de organisatie van het Nederlandse muziekbestel.

De oprichting van Toonkunst was het eenmanswerk van A.C.G. Vermeulen, geboren 14-11-1798 te Rotterdam en overleden 2-7-1872 te Rotterdam. Van 1822 tot 1870 leraar aan het Erasmiaans Gymnasium.

1979 Kamer van Koophandel

Ontwerp: Ben Duijvelshof

Papier: Fosforescerend

Offsetdruk: Joh. Enschedé en Zonen

Kamtanding: 12³/₄ : 14

Op 6 juni 1978 vierde de Kamer van Koophandel te Rotterdam als eerste van de 36 Kamers in Nederland het 175-jarig bestaan.

Te laat was de P.T.T. op dit jubileum attent gemaakt waardoor geen bijzondere postzegel dit jubileum extra luister kon bijzetten. Derhalve werd besloten om een jaar later ter gelegenheid van het

175-jarig bestaan van de K.v.K. van Maastricht een bijzondere zegel te wijden aan het instituut van Kamers van Koophandel.

1980 Nederlandse Politici

Ontwerp: Jan van Toor

Papier: Fosforescerend

Rasterdiepdruk: Joh. Enschedé en Zonen

Kamtanding: 12¾ : 14

Prof. Mr. P.J. Oud

Pieter Jacobus Oud, geboren 5 december 1886 te Purmerend, overleden 12 augustus 1968 te Rotterdam. Minister van Financiën in de jaren 1933-1937. Benoemd tot Burgemeester van Rotterdam op 15 oktober 1938. Onder zijn leiding nam het college van Burgemeester en Wethouders enkele dagen na het bombardement de belangrijke beslissing inzake de reconstructie van de bijna geheel verwoeste binnenstad.

Onder N.S.B.-invloed werd hij op 10 oktober 1941 ontslagen, maar op 7 mei 1945 herbenoemd.

Nog zeven jaren was hij betrokken bij de herbouw van de stad. Op 1 juni 1952 ging hij met pensioen om vervolgens nog een aantal jaren actief te zijn in de Nederlandse politiek en als hoogleraar aan de Nederlandse Economische Hogeschool.

1980 *Bezetting en Bevrijding*

Ontwerp: Walter Nikkels

Papier: Fosforescerend

Rasterdiepdruk: Joh. Enschedé en Zonen

Kamtanding: 12¾ : 14

Engelse bommenwerper werpt voedselpakketten af

Begin april 1945 werden Oost- en Noord-Nederland bevrijd. Het door de Duitsers bezette West-Nederland was nu geïsoleerd en er kwam geen voedsel meer binnen. In de eerste week van mei zou de distributie van voedsel ophouden, hongersnood zou overgaan in hongerdood. Onder die omstandigheden besloten de geallieerde leiders Nederland te hulp te komen. Voedsel zou door de lucht worden aangevoerd, bommenwerpers zouden graanprodukten en eipoeder afwerpen. De Duitse bezetters, die ook het einde zagen naderen, gaven hun toestemming. En zo zagen de Nederlanders in Rotterdam en Den Haag op 29 april 1945 de laagvliegende bommenwerpers naderen, die op tevoren klaargemaakt terreinen hun eetbare last afwierpen. Duizenden stonden juichend of huilend op de daken en in de straten. Achthonderd bommenwerpers wierpen in negen dagen in totaal bijna 12.000 ton voedsel af. De 'voedsel-droppings' waren het symbool van de bevrijding geworden. De presentatie van deze zegel vond plaats op 28 april 1980 op het bordes van het Rotterdamse stadhuis door staatssecretaris mw. drs. N. Smit-Kroes. Hierbij waren aanwezig van de RAF de Australiër

R. Cowley en de Engelsen F. Leach en B. Gilbert, die daadwerkelijk aan de droppings hebben meegedaan.

1980 Europazegels

Ontwerp: Pieter Brattinga

Papier: Fosforescerend

Offsetdruk: Joh. Enschedé en Zonen

Kamtanding: 14 : 12³/₄

Koningin Wilhelmina

Op 19 januari 1948 tekende zij een besluit, waarbij aan het wapen van Rotterdam de spreuk werd toegevoegd 'Sterker door Strijd', als herinnering, ook voor het nageslacht, aan de moed en de kracht waarmee de bevolking van Rotterdam alle beproevingen van de oorlog heeft gedragen en het belangrijke aandeel dat zij heeft genomen in de bevrijding des Vaderlands.

Tevens schonk Wilhelmina het beeld 'STERKER DOOR STRIJD'. Het beeld, gemaakt door beeldhouwster Johanna Hendrika Hans, stelt voor: David wiens voet de kop van een gevelde adelaar vertrapt.

Uit één blok marmer gemaakt en geplaatst in het centrum van de hal van het stadhuis werd het ± 5500 kg wegende beeld op 30 november 1951 door Koningin Juliana onthuld in tegenwoordigheid van de schenkster Prinses Wilhelmina.

1980 Europazegels

Ontwerp: Pieter Brattinga

Papier: Fosforescerend

Offsetdruk: Joh. Enschedé en Zonen

Kamtanding: 14 : 12³/₄

Sir Winston Spencer Churchill

De grote Britse oorlogsleider van de jaren '40-'45, werd tijdens een buitengewone zitting geïnstalleerd als erelid van de Rotterdamse Gemeenteraad.

Sir Winston ontving uit handen van Burgemeester Oud een penning in goud als teken zijner waardigheid als lid van de Gemeenteraad. Op de collegetafel in de raadzaal, rechts van de Burgemeester, bevindt zich een zilveren naamplaatje als herinnering aan deze installatie.

In de hal van het stadhuis staat een borstbeeld van deze grote Engelse Premier.

Ontwerp: Ben Bas

Papier: Fosforescerend

Rasterdiepdruk: Joh. Enschedé en Zonen

Kamtanding: 13½ : 12¾

M.s. Alrina

In 1889 te water gelaten bij Jan K. Smit te Kinderdijk, onder de naam Armand.

Ontworpen als zeilschip (Rijnklipper type), echter nooit als zodanig dienst gedaan. Tot 1948 als sleepschip gevaren; in dit jaar omgebouwd tot motorschip waardoor de oorspronkelijke tonnage van 503,5 ton werd teruggebracht tot 481,6 ton.

In 1970 kreeg de 'Armand' een nieuwe eigenaar en deze gaf aan het schip de huidige naam 'Alrina' (samenvoeging van delen van de voornamen van de schipper en zijn vrouw). In 1971 werd de tonnage weer vergroot tot 515 ton.

Sinds 1920 is Rotterdam de thuishaven van de Armand/Alrina.

1981 Export

Ontwerp: Ch.A. Jongejans

Rasterdiepdruk: Joh. Enschedé en Zonen

Kamtanding: 14 : 12 $\frac{3}{4}$

Uitgegeven: op 20 oktober 1981 om de aandacht te vestigen op de Nederlandse industriële- en agrarische export.

Rangeerterrein Kijfhoek

De vier zegels van de exportserie geven een aantal exportproducten te zien en de vier manieren van transport: spoorwegen, scheepvaart, luchtvaart en wegvervoer.

Het vervoer per rail wordt gesymboliseerd door het rangeerterrein Kijfhoek, dat weliswaar niet op Rotterdams grondgebied ligt (Barendrecht en Zwijndrecht) maar de vervanging is van een vijftal verspreid liggende Rotterdamse rangeerterreinen.

Het in 1980 in gebruik genomen Kijfhoek is een van de zes regionale beheerspunten (Amersfoort, Amsterdam, Groningen/Onnen, Rotterdam, Susteren en Venlo).

Rotterdam verwerkt 35 procent van de goederenwagens in Nederland. Zo'n 2100 wagons per etmaal.

Bijna 100 per uur, met pieken van 300 per uur. Twee computers regelen het gehele gebeuren op een terrein met een oppervlakte van 225 ha (zeg maar 225 voetbalterreinen). De lengte is 4,4 km, de grootste breedte 400 meter. Voor de ophoging werd 3.250.000 m³ zand gebruikt.

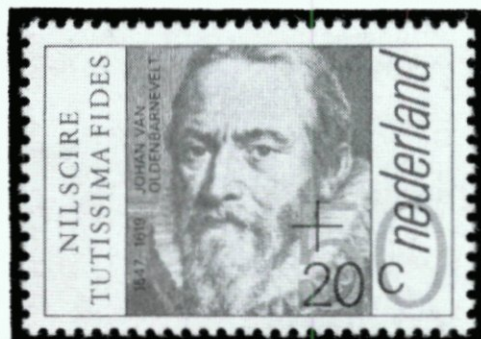
1983 Zomerzegels

Ontwerp: Walter Nikkels

Papier: Fosforescerend

Rasterdiepdruk: Joh. Enschedé en Zonen

Kamtanding: 14 : 12³/₄

Johan van Oldenbarnevelt

Geboren 14 september 1547 te Amersfoort.

Na enkele jaren in Den Haag op een advokatenkantoor gewerkt te hebben ging hij aan een aantal buitenlandse universiteiten studeren. Vervolgens werkzaam als advokaat van de Staten van Holland. Eind 1576 werd hij benoemd tot pensionaris (stadsadvokaat) van Rotterdam. Met hem kreeg de stad een bekwaam jurist en diplomaat in dienst, een geboren leider van de uit reders en kooplieden bestaande vroedschap en een niet minder bekwame financier. Hij had vertrouwen in de toekomst van de stad, waarvoor hij bewerkte dat zij toegelaten werd in de vergadering der Staten en de gecommiteerde Raden en daarna stemrecht kreeg, als zevende stad, onmiddellijk na de zes steden, die vroeger als 'de grote' de lakens plachten uit te delen. Later als landsadvokaat koos hij in de godsdienststrijd partij voor de remonstranten hetgeen uiteindelijk leidde tot zijn terdoodveroordeling in 1619.

1983 Zomerzegels

Ontwerp: Walter Nikkels

Papier: Fosforescerend

Rasterdiepdruk: Joh. Enschedé en Zonen

Kamtanding: 14 : 12³/₄

Hugo de Groot

Geboren 10 april 1583 te Delft. Studeerde rechten in Leiden en Orléans. Was reeds op zeer jeugdige leeftijd beroemd vanwege zijn kennis. Werd in 1607 advocaat-fiscaal bij het Hof van Holland en in 1613 pensionaris van Rotterdam (tot 1618). Vijf jaar woonde De Groot in het Prinsenhof aan de Botersloot, waar ook Van Oldenbarnevelt had gewoond. Hij schreef studiën over de klassieken, het zeerecht, over oorlog en vrede, over de godsdienst, kortom een veelzijdig man, die al tijdens zijn leven grote internationale vermaardheid verwierf, welke nog steeds voortduurt.

Evenals Van Oldenbarnevelt koos hij voor de verdraagzaamheid in de godsdienstverschillen in het begin van de 17e eeuw. Zijn lot was daardoor ook bepaald. Tot levenslang veroordeeld, wist hij na drie jaar uit Loevestein te ontsnappen om de rest van zijn leven als banneling in Frankrijk en Zweden door te brengen. Hij stierf in 1645 te Rostock aan de gevolgen van een schipbreuk.

1985 Gelegheidszegels

Ontwerp: P. Brattinga

Papier: Fosforescerend

Rotatiedruk: Joh. Enschedé en Zonen

Kamtanding: 14 : 12¾

Verzet en Bevrijding 1940-1945

In tegenstelling met de andere bezette landen is er pas laat door de P.T.T. wat ruimere aandacht geschonken aan de oorlog, de bezetting, de bevrijding en het verzet. In 1955, tien jaar na dato, één postzegel, in 1965 drie herdenkingszegels, in 1970 één bevrijdingszegel, evenals in 1975, in 1980 twee bevrijdingszegels.

De nationale viering van de bevrijding in 1985, na 40 jaar, was voor het eerst aanleiding om via postzegels ook aandacht te besteden aan het verzet in Nederland en aan het oorlogsleed van Nederlanders in het voormalige Nederlandsch-Indië.

De relatie van deze zegels met Rotterdam is tweërlei. Rotterdam was door de regering aangewezen als de stad waar de nationale

manifestaties zouden plaats vinden en in de beoordelingsgroep van de ontwerpen namens het Nationale Comité, waren twee Rotterdammers die zich uitermate fel hebben verzet tegen de oorspronkelijke ontwerpen. Hun afwijzing is gevolgd door de centrale directie van de P.T.T. Pieter Brattinga is toen aangezocht om nieuwe ontwerpen te maken.

De zegels stellen voor:

50 ct. 'onrecht en verzet'

60 ct. 'geallieerden '45'

65 ct. 'bevrijding 1945'

70 ct. '15 augustus 1945' (capitulatie Japan)

1988 Gelegenheidszegels

Ontwerp: D. Elffers

Papier: Fosforescerend

Offsetdruk: Joh. Enschedé en Zonen

Kamtanding: 12¾ : 14

75 jaar Erasmus Universiteit

Vijfenzeventig jaar geleden stichtten Rotterdamse zakenlieden de Nederlandsche Handels-Hoogeschool met als doel 'om in korte tijd de jeugdige koopmansleerling wegwijs te maken in de theoretische beginselen van die vakken welke voor zijn ontwikkeling nuttig en nodig zouden zijn'. Deze sterk op de praktijk gerichte oplei-

ding was het begin van de ontwikkeling van de economische wetenschap in Nederland, waarin de latere Nederlandse Economische Hogeschool een leidende rol zou spelen. In dit verband kan de naam van de Nobelprijs-winnaar prof.dr. J. Tinbergen worden genoemd, die sinds 1933 aan de hogeschool verbonden was. In de jaren zestig werd de hogeschool uitgebreid met een juridische en een sociale faculteit. In die periode kwam ook een zelfstandige medische faculteit tot stand. Na de fusie van beide instellingen in 1973 koos men de naam Erasmus Universiteit als eerbetoon aan de grote Nederlandse humanist die zich zelf altijd 'de Rotterdammer' is blijven noemen. De universiteit heeft een voorspoedige ontwikkeling doorgemaakt. Naast de reeds genoemde vakken worden nu ook wijsbegeerte, maatschappijgeschiedenis, bedrijfskunde en bestuurskunde onderwezen.

Nieuwe studierichtingen die typerend zijn voor de Rotterdamse universiteit zijn Japankunde en management en informatica. Bij haar vijftiende lustrum telt de universiteit meer dan zestien duizend studenten en omstreeks drieduizend medewerkers.

1990 Rotterdam Serie

Ontwerpen: Menno Landstra, Victor de Leeuw en Inge Kwee

Papier: Fosforescerend

Offsetdruk: Joh. Enschedé en Zonen

Kamtanding: 13¼ : 12¾

Rotterdam bestaat 650 jaar. Toch was dit niet de eerste aanleiding voor de P.T.T. om de drie zegels uit te geven. Groningen bv. viert in 1990 haar 950-jarig bestaan. Het feit dat 50 jaar geleden Nederland in de Tweede Wereldoorlog betrokken raakte en Rotterdam als stad het eerste grote slachtoffer was van de oorlog, gaf de doorslag.

De zegels zijn weinig representatief voor de beide onderwerpen. De zegel van 55 ct. stelt voor: Rotterdam, Mei 1940 ruïne van de Zuiderkerk. De zegel van 65 ct.: De stad als podium, het heden en de 75 ct. zegel: Rotterdam en de toekomst.

1974 Kinderzegels

Ontwerp: Antoinette Lucassen-Van Oeffel

Papier: Fosforescerend

Rasterdiepdruk: Joh. Enschedé en Zonen

Kamtanding: $12\frac{3}{4}$: 14

Kinderportretten

Kinderportretten uit de jaren rond de eeuwwisseling vormen de achtergrond van de kinderpostzegels 1974. Een zeer toepasselijk kader, wanneer men bedenkt, dat het dit jaar 50 jaar geleden is dat in Nederland de eerste kinderpostzegels verschenen met toeslagen die het kind ten goede komen. Bij het zoeken naar de omschrijvingen van de afbeeldingen blijken deze plotseling niet meer zo anoniem te zijn. Zeker niet voor de 'dames' op de zegel van 45 ct., die beide nog 'springlevend' zijn en als mevr. A. Smits-Van Bruggen (77) uit Voorburg en mevr. A. Kerkmans-Van Bruggen (76) uit Overschie vol trots het rijke familieleven onthullen, dat achter deze postzegelserie schuilgaat. Voor deze beide dames en hun familieleden is 'de jongen met de hoepel' oom Gerrit (van Bruggen), jarenlang slager in Rotterdam en ca. 6 jaar geleden op 76-jarige leeftijd overleden. De 35 ct.-zegel vertoont het portret van oom Jo (van Bruggen), die gedurende zijn leven als melkhandelaar in Rotterdam-Zuid een grote populariteit genoot, geflankeerd door zijn oudere zusje Dora, wier man thans nog leeft. Zelf vormen Sjaan en Ans van Bruggen het duo op de zegel van 45 ct. + 20. Het zittende meisje op de zegel van 60 ct. + 20 herinneren ze zich als een nicht van hun moeder.